

Uudised

Hea klient!

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-il on täitunud esimene tegevusaasta, mistõttu on paras hetk teha ka tagasivaade möödunud aastale. Jõudluskontrolli Keskuse staatuse muutusest räägiti juba aastaid ja teema tõstatas ja ka vaibus korduvalt. 2014. aastal hakkasid siiski asjad liikuma ning 31. detsembril lõpetas Jõudluskontrolli Keskus oma tegevuse ning kõik tegevused võttis üle äsja loodud Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS.

Aasta tagasi uue organisatsioonina alustades ei osanud me nagu ilmselt paljud teised ettevõtted muidugi karta, et sellest aastast kujuneb meie seakasvatajatele ja piimalehmapidajatele nii raske aasta. Loomulikult avaldus keerulisem aeg ka selles, et loomapidajad kasutasid vähem EPJ lisateenuseid, kuid samas on meeldiv märkida, et uus teenus Tiinuse test piimast leidis sooja vastuvõtu ja ka lihavedekasvatavad on teenust proovinud. Lisaks käivitus möödunud aastal meie e-pood Postipoisi nime all, kuhu aasta lõpul ka DeLivali tooted valikusse võtsime. Kõige suurema üllatuse pakkus meile aga piimavedekasvatajatele pakutud võimalus tarnida kõrvamärgid piimaproovide kogumispunkti – see teenus kasvas kaks korda.

Tänaseks hetkeks on võetud kokku ka möödunud aasta toodangunäitajad, mis kokkuvõttes, hoolimata raskest aastast, igati positiivsed on.

Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-i poolt õnnitlen parimaks piimakarjakasvatajaks valitud Tiina Roosalu (Nigula Piim OÜ) ja parimaks lihavedekasvatajaks valitud Arti Silma (Laane Agro OÜ).

Kaivo Ilves
Eesti Põllumajandusloomade
Jõudluskontrolli AS-i juhataja

2015. aasta jõudluskontrolli tulemused

Piimaveiste jõudluskontrollis oli 01.01.2016 seisuga 648 karja ja 86 349 lehma, mis moodustab 95,4% Eesti lehmadest. Kõige rohkem on jõudluskontrollis olevaid lehmi Järvamaal (13 540), Lääne-Virumaal (10 288) ja Pärnumaal (9725).

Lehmade arv on aastataguse ajaga vähenenud 4873 võrra ja karjade arv 61 võrra.

Jõudluskontrollialuste lehmade 2015. aasta keskmine piimatoodang oli 8851 kg. Võrreldes 2014. aastaga on piimatoodang suurenenud 123 kg.

Eesti holsteini tõu keskmine piimatoodang oli 9082 kg ja eesti punasel tõul 8105 kg. Eesti maatõu keskmine piimatoodang oli 4573 kg.

2015. aastal oli viies maakonnas keskmine piimatoodang üle 9000 kg ja veel kaheksas maakonnas üle 8000 kg. Kõrgeima toodanguga lehmad on Tartumaal (9910 kg), Järvamaal (9188 kg), Põlvamaal (9154 kg), Raplamaal (9100 kg) ja Lääne-Virumaal (9043 kg).

Lihaveiste jõudluskontrollis oli 01.01.2016 seisuga 393 karja 28 035 veisega. Eelmise aasta algusega võrreldes on jõudluskontrollis olevate lihavede arv suurenenud 117 veise võrra. Kõige rohkem on lihavede jõudluskontrollis veiseid Lääne-Virumaal (3644), Saaremaal (3378) ja Läänemaal (3295). Kõige rohkem on jõudluskontrollis aberdiin-anguse tõugu (6806), seejärel limusiini (6361) ja herefordi (4956) tõugu lihavede. Arvuliselt on suurenenud kõige enam šoti mägivede (324), šarolee (194) ja gallovei tõugu (107) veiste hulk.

Sigade jõudluskontrollis oli 01.01.2016 seisuga 23 seafarmi ja 9665 põhikarja siga. Võrreldes eelmise aasta algusega on farmides olevate põhikarja sigade arv vähenenud 4825 sea võrra.

Emiste viljakus suureneb pidevalt, möödunud aastal sündis emise pesakonnas keskmisena 12,2 elusat põrsast, mis 2014. aastaga võrreldes suurenes 0,2 põrsa võrra.

DeLivali farmitarvikud EPJ-s müügil

Lisaks kõrvamärkidele saab EPJst osta nüüd ka mõningaid farmitarvikuid – lüpsikindaid, udararätikuid, nisa-desopudeleid ning määrgistuspaelu ja -värve (määrgistamispuhk ja -sprei). Soovitud kaupu saab osta, külastades Tartu kontorit aadressil Kreutzwaldi 48a või helistades telefonil 738 7762.

Samuti on võimalik kaupu tellida kõrvamärkide rakenduses Postipoiss. Tellitud kaubad toimetatakse piimaproovide kogumise päeval kogumispunkti (piimaveiste jõudluskontrolli klientidele) või Omniva postipakiga soovitud aadressil.

Kaupade nimekiri ja hinnad on EPJ kodulehel.

Hinnakirja korrigeerimine

Alates 1. märtsist muutusid EPJ pakutavate teenuste ja kaupade hinnad, välja arvatud lihavede jõudluskontrolli teenuse hind, mis muutub alates 1. aprillist.

Vaatamata püüdlusele hoida teenuse pakkumise kuld madalal tasemel, on EPJ muutuvas majanduskeskkonnas sunnitud hindu muutma, et tagada jätkuvalt kvaliteetse teenuse osutamine.

Piimaproovi hind suurenes 2 sendi võrra, piimavede jõudluskontrolli andmete töötlemise ja säilitamise tasu tõusis looma pealt 1 sendi võrra.

Lihavede jõudluskontrolli teenus hakkab maksma 0,47 eurot kvartalis ammlehma kohta. Andmete töötlemine ja säilitamine looma kohta suureneb 1 sendi võrra. Lihavede jõudluskontrolli uus hinnakiri hakkab kehtima 1. aprillist, seega jõuab uue hinnaga kvartaliarve lihavedekasvatajateni juulis. Lihavede programmi Liisu kasutamise hind jääb samaks.

Muutusid ka kõrvamärkide ja teiste kaupade hinnad. Sigade jõudluskontrolli teenuse hind ei muutunud.

Täpsem info on EPJ kodulehel.

Piimaveiste jõudluskontrolli tulemused 2015. aastal

1. jaanuaril 2016 oli jõudluskontrollis 86 349 lehma, mis moodustab 95,4% Eesti lehmadest. Võrreldes 2015. aasta algusega vähenes lehmade arv 4873 võrra. Eesti holsteini tõugu lehma oli karjas 68 723 (79,6%), eesti punast tõugu lehma 16 815 (19,5%), eesti maatõugu lehma 499 (0,6%) ning muud tõugu lehma 312 (0,4%).

Kõige enam oli lehma Järvamaal (13 540), Lääne-Virumaal (10 288) ja Pärnumaal (9725). Kõige väiksem oli lehmade arv Hiiumaal – 556 ja Ida-Virumaal – 1425. Lehmade arv suurenes viies maakonnas: Valgamaal 330 lehma võrra, Järvamaal 252, Viljandimaal 227, Saaremaal 71 ja Hiiumaal 29 lehma võrra. Teistes maakondades lehmade arv vähenes. Suurim oli langus Jõgevamaal (-1999 lehma), Võrumaal (-799) ja Lääne-Virumaal (-734).

1. jaanuaril 2016 oli jõudluskontrollis 648 piimakarja. Aastaga vähenes karjade arv 61 võrra. Raplamaal on 11 karja vähem kui aasta varem, Pärnumaal 10 ja Viljandimaal 8 karja vähem. Karjade arv ei muutunud Hiiumaal ja Põlvamaal. Saaremaal suurenes jõudluskontrollikarjade arv kahe võrra.

Kõige enam muutus 11–50 lehmaga karjade arv – neid karju on 30 võrra vähem kui aasta tagasi. Kuni 10 lehmaga karjade arv vähenes 19 karja võrra ja üle 100-pealiste karjade arv 17 võrra. Rohkem kui 50 lehmaga karjade arv suurenes viie karja võrra.

Keskmine karja suurus oli aastavahetusel 133 lehma, mis on 4 lehma rohkem kui aasta tagasi. Suurimad karjad on Järvamaal keskmiselt 282 lehmaga, Jõgevamaal 213 ja Tartumaal 182 lehmaga, väikseimad karjad Hiiumaal 35 lehmaga ning Võrumaal 55 lehmaga.

Piimatoodangu tõus jätkus ka 2015. aastal. Kuigi aasta oli raske, saadi aastalehma kohta 8851 kg piima, mis on 123 kg rohkem kui 2014. aastal. Eesti holsteini tõugu lehmade toodang tõusis esmakordselt üle 9000 kg piiri – lehma kohta saadi 9082 kg piima (+150 kg võrreldes 2014. aastaga). Eesti punast tõugu lehmad andsid 8105 kg (+15 kg) piima ja eesti maatõugu lehmad 4573 kg piima (-219 kg).

Maakondades oli taas parim Tartumaa 9910 kilogrammiga lehma kohta. See on 93 kg enam kui 2014. aastal. 9000 kg piiri ületasid ka Järvamaa (9188 kg), Põlvamaa (9154 kg), Raplamaa (9100 kg) ja Lääne-Virumaa (9043 kg). Nendes maakondades muutus piimatoodang vastavalt +176 kg, -138 kg, +446 kg ja

+17 kg. Kõige madalam oli Hiiumaa lehmade piimatoodang 4955 kg, mis on 359 kg vähem kui 2014. aastal.

Piimatoodang suurenes kõige enam Raplamaal (+446 kg), Pärnumaal (+319 kg) ja Harjumaal (+303 kg). Piimatoodang vähenes lisaks Hiiumaale ja Põlvamaale Võrumaal (-63 kg) ja Ida-Virumaal (-50 kg).

Kahe karja saadi lehma kohta piima rohkem kui 12 000 kg. Lea Puuri (Viljandimaa) kari on jätkuvalt parim. 2015. aasta piimatoodang oli selles karjas 12 596 kg. Kaiu LT OÜ (Raplamaa) lehmad lüpsid 12 132 kg. Rohkem kui 10 000 kg saadi 49 karjas (9 karja rohkem kui 2014. aastal).

Eesti holsteini tõugu lehmadest saavutas 2015. aastal parima laktatsioonitoodangu Ranna Farm Osühingu (Tartumaa) lehm Meidi, kelle teise laktatsiooni piimatoodang oli 19 653 kg. Järgnes Torma Põllumajandusosühingu (Jõgevamaa) lehm Taali, kelle neljanda laktatsiooni toodang oli 19 370 kg. Kolmas oli Tartu Agro ASi lehm 11128632, kelle 3. laktatsiooni piimatoodang oli 18 759 kg. Meidi ja Taali olid ka aasta lõpul läbi aegade laktatsioonitoodangute edetabelis esimesel ja teisel kohal.

Eesti punast tõugu lehmade parim oli Ranna Farm OÜ lehm Arbi, kelle 4. laktatsiooni toodang oli 18 172 kg. Talle järgnesid Tartu Agro ASi lehm 12354658 (2. laktatsioon 17 421 kg) ja Ranna Farm OÜ lehm Ersi (2. laktatsioon 17 297 kg).

Eesti maatõugu lehmadest oli parim Massiaru Põllumajandusliku OÜ (Pärnumaa) lehm Punga, kelle 5. laktatsiooni toodang oli 9312 kg. Järgnesid Karukämmal OÜ (Harjumaa) lehm Pauliine (6. laktatsioon 8672 kg) ja Sirje Treumuthi (Pärnumaa) lehm Moreena (4. laktatsioon 8330 kg).

Eesti lehmade eluea piimatoodangute tipus troonib endiselt Tartu Agro ASi lehm Jacqueline, kes oli 2015. aasta lõpuks lüpsnud 168 753 kg. Jacqueline on endiselt heas lüpsihooes. Tema 9. laktatsiooni 305 päeva piimatoodang oli 16 009 kg. Edetabelis on teine Tartu Agro ASi lehm nr 2211008, kelle elueatoodang jõudis 2015. aasta lõpuks 132 596 kilogrammini.

2015. aastal uuenesid ka eesti punase tõu ja eesti maatõu rekordinumbrid. Kõpu PM OÜ (Viljandimaa) lehm Mustik viis eesti punase tõu rekordi 114 902 kilogrammini. Parim maatõugu lehm on Ilse Goshovski (Harjumaa) lehm Taisi, kes 2015. aasta lõpuks oli lüpsnud 82 654 kg piima. Taisi on endiselt karjas, kuid Mustik läks karjast välja 2015. aasta mais.

Aastatepikkune töö parema udaratervise nimel on vilja kandnud. Aasta keskmine somaatiliste rakkude arv piimas (SRA, raku/ml) langes esmakordselt alla 300 000. Kui 2014. aastal oli see näitaja 326 000, siis 2015. aastal 289 000. Vaid neljal kuul ületas kontroll-lüpside keskmine SRA 300 000 piiri. Kõige kõrgem oli SRA juulis – 313 000, järgnesid september ja august vastavalt 312 000 ja 309 000. Jaanuaris oli SRA 301 000. Parimad tulemused olid detsembris ja aprillis (267 000 ja 269 000/ml).

Võrreldes kolme peamist piimatõugu, olid taas parimad eesti punast tõugu lehmad, kelle keskmine SRA oli 285 000. Eesti

Tabel 1. Parimad karjad piima rasva- ja valgutoodangu järgi 2015. aastal

Omanik	Maa-kond	Aasta-lehmi	Piima kg	Rasva		Valku		R+V kg
				%	kg	%	kg	
3–20 aastalehma								
1. Mare Kahar	Järva	5	10007	4,54	454	3,38	338	793
2. Laari OÜ	Pärnu	18	9875	3,98	393	3,32	328	721
3. Salme Kuldma Uudla-Hanso Talu	Rapla	13	9298	4,24	394	3,32	309	703
21–50 aastalehma								
1. Lea Puur	Viljandi	30	12596	3,79	477	3,44	434	911
2. Remmelgamaa OÜ	Harju	46	10304	4,09	421	3,33	343	764
3. Vallo Allingu	Jõgeva	22	9840	4,05	399	3,43	337	736
51–100 aastalehma								
1. Eesti Piim OÜ	Põlva	69	10542	3,84	404	3,36	354	758
2. Vändra Vara OÜ	Pärnu	63	10876	3,59	391	3,35	364	755
3. Aivi Kuutok	Järva	97	10071	4,04	407	3,29	331	738
Üle 100 aastalehma								
1. Kaiu LT OÜ	Rapla	643	12132	3,88	470	3,32	403	873
2. Tartu Agro AS	Tartu	1291	11842	3,69	437	3,43	406	843
3. Kõljala POÜ	Saare	539	11234	3,95	443	3,56	400	843

Uus teenus – Mastiit 4

holsteini tõugu lehmadel oli SRA 288 000, eesti maatõugu lehmadel 522 000 ja muud tõugu lehmadel 334 000. Maakondadest olid parimad tulemused Valgamaal, Tartumaal ja Saaremaal, kus keskmine SRA oli vastavalt 248 000, 249 000 ja 259 000. Kõige kõrgem oli SRA Hiiumaa lehmadel – 379 000. Nõrgemad tulemused olid ka Ida-Virumaal ja Pärnumaal (359 000 ja 357 000).

Parimad karjad SRA järgi:

3–10 aastalehmaga karjad: Indrek Kaarelson Läänemaalt (6 lehma, SRA 36 000), Heljo Kaubi Saaremaalt (7 lehma, SRA 77 000), Paul Karlep Pärnumaalt (7 lehma, SRA 88 000), Valdur Põld Pärnumaalt (10 lehma, SRA 89 000), Enn Siniallik Raplamaalt (9 lehma, SRA 99 000).

11–100 aastalehmaga karjad: Salme Kuldma Uudla-Hanso talu Raplamaalt (13 lehma, SRA 58 000), Einar Sõmer Jõgevamaalt (36 lehma, SRA 94 000), Janek Mägi Saaremaalt (97 lehma, SRA 97 000), Mati Radiko Raplamaalt (31 lehma, SRA 99 000), Põlluaasa OÜ Pärnumaalt (28 lehma, SRA 102 000).

Üle 100 aastalehmaga karjad: Tiit Orulepa Läänemaalt (117 lehma, SRA 105 000), Diner OÜ Lääne-Virumaalt (225 lehma, SRA 118 000), Kaiu LT OÜ Raplamaalt (643 lehma, SRA 135 000), Hummuli Agro OÜ Valgamaalt (685 lehma, SRA 136 000), Ratla OÜ Saaremaalt (123 lehma, SRA 136 000).

Viimase kolme aasta tulemusi vaadates näeme, et mitmed eelnimetatud karjad on heade tulemuste poolest silma paistnud ka varem. Paul Karlep ja Einar Sõmer on parimate hulgas juba kolmandat aastat järjest; Põlluaasa OÜ, Tiit Orulepa, Diner OÜ ja Ratla OÜ teist aastat.

Esimese poegimise vanus nooreneb aasta-aastalt – esmaspoeginud olid keskmiselt 26,5 kuu vanused (2013. aastal 27,3; 2014. aastal 26,9). Kõige nooremad esmaspoeginud olid Ida-Virumaal, Järvamaal ja Jõgevamaal (25,2, 25,3 ja 25,5 kuud), vanimad Hiiumaal (33,5 kuud). Ligi 20% lehmi oli esimesel poegimisel alla 24 kuu vanused, 6% olid 34-kuused ja vanemad.

Kinnisperiood oli keskmiselt 68 päeva. See ei ole eelmise aastaga võrreldes muutunud. Muutunud ei ole ka uuslõpsiperioodi pikkus, mis oli 134 päeva. Poegimisvahemik oli 2015. aastal 416 päeva (2014. a oli 415 päeva).

2015. aastal registreeriti 92 026 poegimist, mis on 4649 võrra vähem kui 2014. aastal. Esmaspoegimisi oli neist 29 511 (-1974). Sündis 86 667 vasikat, mis on 4303 võrra vähem kui 2014. aastal. 51,2% sündinud vasikatest olid pullikud ja 48,8% lehmvasikad. Surnultsünniga lõppes 7,5% poegimistest – 12,2% esmaspoegimistest ning 5,2% korduvalt poegimistest. Surnultsünnide osakaal esmaspoegimiste puhul on suurenenud. See viitab vajadusele pöörata suuremat tähelepanu paaride valikule ning poegivatele loomadele. Kaksikud pullvasikad sündisid 647 poegimisel, kaksikud lehmvasikad 686 poegimisel ja erisoolised kaksikud 1142 poegimisel. Mitmikuid registreeriti neljal korral.

Karjast praagiti 30 609 lehma, mis on 846 võrra vähem kui 2014. aastal. Samas ei ole siin arvestatud põhjusega “elusmüük” karjast välja läinud loomi. 2015. aastal oli neid lehmi 4704 (2014. a 2171 lehma). Kui varem liikusid lehmad enamasti Eesti-siseselt karjast karja, siis 2015. aastal pigem Eestist välja. Praakimise peamised põhjused on viimastel aastatel olnud sarnased. Kõige enam praagiti udarahaiguste ja -vigade tõttu (21,3%), järgnesid sigimisprobleemid (19,6%) ning jäsemete haigused ja -vead (16,5%). Keskmine väljamineku vanus oli 5 aastat ja 3 kuud.

Põhjalikum info jõudluskontrolli tulemustest on aprillis ilmuvas jõudluskontrolli aastaraamatus ning veebilehel www.epj.ee.

Aire Pentjärv

väliteenistuse osakonna juhataja

EPJ pakub karjadele, kus mastiiditõrjel keskendutakse probleemsematele tekitajatele teenuse Mastiit 4, mille abil saab tuvastada 4 mastiiditekitajat: *Staphylococcus aureus*, *Streptococcus agalactiae*, *Mycoplasma bovis* ja *Streptococcus uberis*. Mastiiditekitajate määramiseks kasutatakse Taani firma DNA Diagnostic A/S analüüsikomplekte, lähemalt vt www.epj.ee.

Staphylococcus aureus (*S. aureus*) on sagedasemaid ja probleemsemaid mastiiditekitajaid, mida on raske karjast täielikult tõrjuda, kuid levikut saab ohjata. Bakter kinnitub nisanaha mikroviigastustesse ning kahjustatud nisatipule, mille kaudu satub lüpsi ajal udarasse. Bakter võib ka paljuneda lehma ninasõõrmetel ja suguorganitel. Udaras on põletik enamasti kroonilist laadi, teatud aja tagant tekivad kliinilised haigustunnused. *S. aureus*'e põhjustatud varjatud põletikku iseloomustab pidev piima kõrge SRA, järkjärguline udara tihkestumine ja piimatoodangu langus. Stafülokokkidel on võime toota beetalaktamaasi ehk penitsilliini toimet takistavat ensüümi. *S. aureus*'e põhjustatud udarapõletiku ravitulemus on alati halvem võrreldes teiste haigustekitajatega. Ravile allumatu *S. aureus*'e nakkusega lehmad tuleb karjast praakida.

Streptococcus agalactiae (*Str. agalactiae*) on kõige enam piimakvaliteeti halvendav haigustekitaja. Väga nakkava iseloomu tõttu põhjustab ta sagedast kliinilisse udarapõletikku haigestumist, väga kõrget jahutipiima somaatiliste rakkude arvu (800 000–1 miljon/ml) ning on oluliseks piimatoodangu vähendajaks. Selle tõrjumine on äärmiselt oluline, kuna on nakkav ka inimestele. Bakter elutseb ainult piimakeskkonnas ja levib lüpsitoimingute käigus. Kroonilise põletiku arenemisel tekivad udaras piimateede ummistused ja fibriinist tihendid. Bakter allub hästi ravile ning haigustekitajast vabanemine on täielikult võimalik.

Mycoplasma bovis (*M. bovis*) – mükoplasmad on mikroorganismid, mille eripäraks on rakuseina puudumine. Neid ei saa diagnoosida nn rutiinsel mikrobioloogilisel meetodil, kuid Mastiit 4 võimaldab seda teha. Mükoplasma liike on palju, kuid üks peamisi haigustekitajaid on *M. bovis*. Lisaks udarapõletikele põhjustavad need vasikate kopsu- ja liigesepõletikke, nakkuse saab vasikas nakatunud lehma piima juues.

Streptococcus uberis (*Str. uberis*) on udarapõletikku põhjustav keskkondlik streptokokk, mille levik sõltub keskkonnahügieenist. Lehm nakatub valdavalt lüpsi vaheaegadel asemete ja allapanu kaudu, lüpsi ajal nakatumine on peamiselt põhjustatud mustadest nisadest. Varjatud, kroonilist *Str. uberis*'e põletikku põdeva lehma üldpiima SRA on kõrge, samanedes *S. aureus*'e nakkusele. Võrreldes teiste streptokokkidega on *Str. uberis*'e ravitulemus halvem ning lehmalt on soodumus jääda kroonilist udarapõletikku põdevaks loomaks.

Mastiit 4 analüüsis on täiendava infona Ct-väärtus, madalam väärtus tähendab rohkem geneetilist materjali proovis. Ct-väärtuse seos mastiiditekitajate esinemisastemega (J. Katholm, DNA Diagnostic): Ct > 32 – vähene (+), Ct 28–32 – keskmine (++) , Ct < 28 – tugev (+++). Katholmi soovitus, mida teha, kui Ct-väärtus ≤ 30:

Nakkuslikud haigustekitajad: Kontrollige lüpsiseadet, vaadake üle lüpsirutiini, lüpske kinnastega, vajalik on lüpsijärgne nisade desinfitseerimine. Kinnislehmade ravi ja uute haigusjuhtude kiire ravi, eraldi grupid haigetele, esmaspoeginutele ja madala SRA-ga loomadele.

Keskkondlikud haigustekitajad: Peamine märksõna on puhas lehm. Vaadake üle asemete mõõtmised, lehmade asend seistes ja lamades, jalutusala puhtus, piisav allapanu olemasolu (500 g looma kohta päevas, soov. liiv või saepuru). Vajalik värske sööt pärast lüpsilt tulekut, et loom ei heidaks kohe maha. Lüpsielne desinfitseerimine vahuga, kinnislehmade ravi, niskanali sulgemine ja uute haigusjuhtude kiire ravi.

Rekordlehmade tabel täieneb

Tartu Agro AS-i lehm Missy (reg nr EE12434572) püstitas 2. laktatsioonil uue 305-päevase laktatsiooni toodangu rekordi, lüpses 19 767 kg piima, ületades seni Ranna Farm OÜ lehma Meidi (reg nr EE12703159) nimel olnud rekordi 114 kg-ga. Eesti holsteini tõugu Missy näitas head tulemust juba esimesel laktatsioonil toodanguga 15 277 kg. Missy isa kannab nime Mr Minister. Rekordlehmade esikümnes on koos Missyga kokku neli Tartu Agro AS-i lehma.

Sel aastal on rekordlehmade esikümnesse lisandunud veel üks uustulnuk – neljandale kohale on tõusnud Sadala Piim OÜ lehm Reita (reg nr EE10016688), kes lüpsis viiendal laktatsioonil 19 164 kg.

Ülevaadet piimatoodangu rekorditest näeb Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS-i koostatud tabelis Rekordlehmad läbi aegade.

Muutused väliteenistuses

Aastavahetusel lahkus väliteenistusest üks jõudluskontrolli spetsialist. Uue töötaja palkamise asemel otsustati töö ümber korraldada ning seoses sellega muutusid ka mõne spetsialisti teeninduspiirkonnad. Pärnu- ja Harjumaa on jaotatud kahe spetsialisti vahel – Pärnumaa klientidega tegelevad Maila Kirs (Pärnumaa põhjapoolne osa) ja Saive Kase, Harjumaa klientidega Maila Kirs (Harju lääneosa) ja Ludmilla Aan (Harju idaosa). Saku kontoris võtab nüüd kliente vastu Maila Kirs, lisaks on tal vastuvõtupäevad Haapsalus ja Raplas. Saive Kase võtab kliente vastu Pärnu ja Viljandi kontoris. Järvamaa kliendid võttis üle Merle Lillik, kes ootab neid vastuvõtule Paide kontoris. Seoses ümberkorraldustega muutusid ka mõned vastuvõtuajad, uued ajad on Sõnumites märgitud rasvases kirjas, samuti on toodud EPJ kodulehel kontaktide all.

Muhedat

Ühel ilusal päeval astub talumehe õuele võõras ja tutvustab end: “Tere, ma olen riigiametnik ja tulin su maid ja loomi üle vaatama.” Talumees teeb oma toimetustesse pausi, vaatab korraks võõrast ja ütleb: “Tore on, ole lahke, ära ainult sinna maja taha karjamaale mine!”

Külalist talumehe selline suhtumine ärritab, ta rebib taskust ühe dokumendi ja teatab: “Lugu on nii, et siin on mu töötõend, mis kinnitab, et ma olen riigi poolt ametisse seatud ja mul on õigus käia seal, kus ma ise tahan!”

Talumees ainult noogutab selle peale ja jätkab oma tegemisi. Ühel hetkel hakkab karjamaalt valju hädakisa ja madinat kostma, seal käib äge võidujooks – hingeldav ametnik ees ja talumehe tonnine pull tihedalt kannul. Vaatab omanik seda lusti ja kui nõrkev linnamees ja pull kolmandalt ringilt tulevad, hõikab: “Näita talle oma töötõendit!”

Pärast pikka ja pimedat talveaega ootame kõik ikka kevadet. Ühel hommikul tööle tulles märkasime teadetetahvilil suurt ja värvilist lillede ja liblikatega ehitud plakatit, millel kirjas: “Ootame kevadet!”

Täna, läbi tuisu ja ööga tekkinud hangede tööle jõudes ja teadetetahvist möödudes panime aga tähele, et keegi oli plakati teksti parandanud. Nüüd oli seal hoopis: ”Unustage see kevad. Ootame suve!”

Aasta töötaja 2015

EPJ töötajad valisid endi keskest kolleegipreemia saaja ehk aasta töötaja 2015, kelleks sai IT-osakonna geneetilise hindamise spetsialist **Liia Taaler**. Töökaaslased tõid esile, et Liia on asendamatu spetsialist sigade geneetilisel hindamisel ja sigade jõudluskontrolli töös, lisaks annab ta olulise panuse JK Sõnumite kirjutamisel. Samuti aitab Liia korraldada ühisüritusi ja on üldse üks meeldiv kaaslane.

Tööjuubilarid

Uue aasta algul, 15. jaanuaril täitis väliteenistuse jõudluskontrolli spetsialistil **Saive Kasel 15** aastat jõudluskontrolli süsteemis. IT-osakonna andmebaasi administraatoril **Andrei Tšepelevitšil** täitus 5. veebruaril samuti **15** tööaastat. Andmetöötlososakonna klienditeenindajal **Eha Mäetagal** saab 1. märtsil jõudluskontrollis täis **35** tööaastat.

www.epj.ee
epj@epj.ee

F. R. Kreutzwaldi 48a, 50094 Tartu

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Harju-, Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla-, Tartu- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru, Pärnu- ja Saaremaa klienditeenindaja	738 7754
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7746
Raamatupidamine	738 7769

Labor

F. R. Kreutzwaldi 46, 51006 Tartu

Tel	738 7726
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Vastuvõtt maakonnakontorites

Harjumaa	Maila Kirs	Teaduse 2, Saku, Harju mk	tel 679 6419	gsm 509 4675	1. ja 3. T 9.00-15.00
Hiiumaa	Maire Tamm	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 5332 4204	1. ja 3. K 12.00-16.00
Ida-Võrumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10 II korrus, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-14.00
Järvamaa	Merle Lillik	Pärnu 58 II korrus, Paide	tel 385 0286	gsm 516 7868	K 9.30-13.30
Lääne-Võrumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Piira, Lääne-Viru mk	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Jaani 10 I korrus, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Saive Kase	Haapsalu mnt 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 524 0147	E 9.30-15.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Maire Tamm	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 5332 4204	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Aia 17-202, Valga		gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4-317, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11 II korrus, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00